

1. LEC (8) *sb m*

lec (8), [**lijec**].

Teksty nie oznaczają é; e prawdopodobnie pochylone (tak w gwarach).

sg N léc (2). ◇ G léca (1). ◇ A léc (2). ◇ I léc(e)m (1). ◇ L lécu (2). ◇ [pl N léce.]

Sł stp notuje, Cn: leje, Linde XVI – XVIII w.

Wąski i długi pas rzemienny lub parciany przytwierdzany do uzdy, służący do kierowania koniem, cugiel, wodza; lorum Vulg, Calep, Cn; ductorium BartBydg; fraenum Calag (8) : BartBydg 45; A zaś przywiedziez Iednoróżcá ku orániu ná lecu twoim? Leop Iob 39/10; BielKron 295; Zaum. Wodzá. Vzdá. Lec. Fraenum. Calag 581a; Calep 613b; [3 konie, sterzy chomąta i szory przy tym, 3 gurty rzemienne, lijec 1 InwMieszcz 1574 nr 193; śla i lece stare do konia za 1/2 grzywny. InwMieszcz 1580 nr 228].

Zwrot: »wziąć lec, za lec« [w celu powożenia] (1 : 1): I kazał wnet zaprzęgać, co sprawiono chutnie. Wsiadł zatym i wziął za lec KochMon 28, 30.

W przen (1) : ZAprzęż nie Tygry/ nie Lwice Cyprido W złoty woz/ parę białych niech Cupido Gołębi lecem iedwabnym pożenie SzarzRyt D4v.

Przen (2) :

Wyrażenie: »twardy lec« = silna władza, tu: nieugięta wola (1): toć iuż tu trzebá twardego leca hámować tego śwowlnego oślá [= przyrodzenie człowieka] RejZwierc 65v.

Synonimy: cugiel, opratka, rzemień, wodza.

Cf LECARZ, LECENÍ